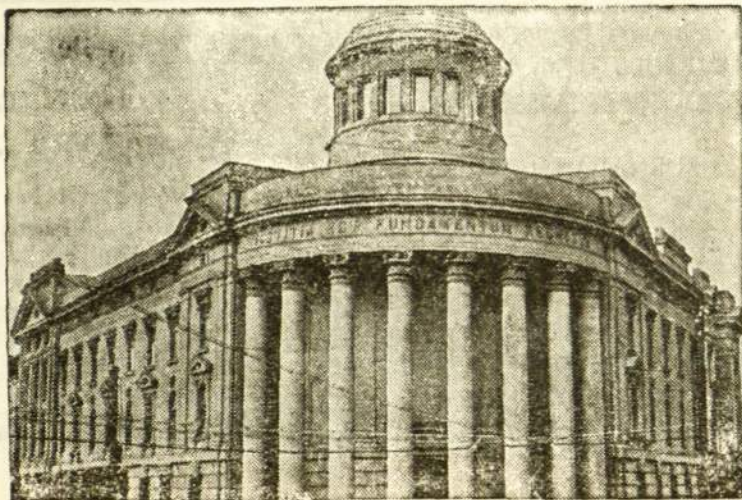

LIETUVIŲ IŠEIVIŲ JAUNIMO ŽURNALAS

VILTIS

SAUSIO-VASARIO MĖN. NR. 9 (19) 1937 M.

Teisingumo rūmai Kaune

J. FRIZZO & CIA. BANKINIAI NAMAI

Įkurti 1900 metais

Rua Mauà Nr. 207

Skyrius RUA 15 DE NOVEMBRO, 41

São Paulo

Laivakortės ir šamados į visas pasaulio šalis.

Piniginės perlaidos — siunčiame pinigus į Lietuvą ir kitas pasaulio šalis.

UŽSIENIŲ VALIUTĄ perkame ir parduodame geriausiomis kainomis.

INDELIAI IR EINAMOSIOS SASKAITOS

Priimame indelius, mokame nuosimčius ir teikiame knygeles (cadernetas).

Kalbame lietuviškai ir kitomis kalbomis.

Teikiame informacijas raštu į provinciją.

REDAKCIJA rankraščius taiso savo nuožiūra. Nesunaudotų rankraščių savo lėšomis negražina. Už skelbimų turinį neatsako. Siunčiant Redakcijai korespondencijas, raštus ar laiskus, visada turi būti nurodyta siuntėjo vardas, pavardė ir tikras adresas.

ŠAMADOS

J. FRIZZO BANKINIAI NAMAI

Isac Cogan tarpininkaujant, darome šamadas iš viso pasaulio šalių, už prieinamiausias kainas ir su pilnomis garantijomis.

Rua Mauá, 207 - S. PAULO - Tel. 4-3345

« VILTIES » ŽURNALAS GAUNAMAS

Luz stoties kioske; José Paulino vaistinėje; prie Centralinio Pašto laiptų ir kampo; Rusų vaist. Mokoje; Menkaičio krautuvėj S. Annoj; Kirilausko krautuvėje Villa Anastazijoj, pas atskirus platintojus ir Redakcijoj.

SANTOS: S. P. R. stoties kioske.

JAUNIME, tavo jauna dvasia visuomet reikalauja peno. Tu gyveni ne nien kūnu, bet ir siela. Tu privalai maitinti savo dvasią lietuvišku spausdintu žodžiu. Nieko nelaukdamas užsisakyk vienintelį Pietų Amerikoje jaunimo žurnalą

"VILTIS"

Tu jame rasi visada daug naudingų pasisakymų, apysakų gražių vaizdelių iš savo gimtinės ir kitų kraštų, daug įdomių ir pamokinančių straipsnių, eileraščių, juokų ir kt.

«VILTIS» metams kainuoja tik 8\$000, pusmečiui 5\$000. Į Lietuvą — metams 15\$000 pusmečiui 8\$000. Į visas Amerikos valstybes metams 12\$000, pusmečiui 6\$000.

Pinigus siųsti:

"VILTIS" - Caixa Postal 1764

SÃO PAULO

Ponių ir Panelių dėmesiui!

Eikite kirpti ir garbanuoti savo plaukus tik į lietuvių moterų saloną

"POLLA"

Kerpame ir garbanuojame plaukus sulig paskutinės mados.

Didelis prityrimas garbanavime «Permanente», garantuotas dešimčiai mėnesių.

Kainos nuo 10 iki 20 miliresų.

Antrašas: Rua José Paulino, 94.

Tik neužmirškite!

Vokiečių fotografijų įstaiga.

"BERNARDO"

Įsteigta 1890 metais

Atlieka įvairius darbus fotografijų srity. Specialybė padidiname, o taip su dažais.

Darbas greitas, sąžiningas ir pigus.

Vyksta į namus fotografijų reikalais. Daro iš fotografijų naujas.

ARTHUR SCHMIDT

Rua São Caetano, 111 (senas nr. 103)

Tel. 4-5576 - São Paulo

Daktaras

A. JAZARA - SNEGE

(Maskvos gydytojas nuo 1914 m.)

Vidaus ligos, chirurgija, venerijos ir moterų ligos.

Priėmimas nuo 9 — 12 v. ryt. ir 3 — 7 v. v.

Ladeira Porto Geral, 12 sobr.

2.º Andar - salas 4 e 5

(kampas Boa Vista ir 25 de Março)

Gyv. butas ten pat 5 auk. Tel. buto 2-5068.

V I L T I S

LEIDŽIA BRAZILIJOS LIETUVIŲ JAUNIMO S-GA «VILTIS»

1937 metų
Sausio-Vasario
mėn.

Adresas: "VILTIS" Rua Bandeirantes, 92 - Caixa Postal 1764 - S. PAULO

Nr. 1 (19)

KAINA: Metams 8 mlr., pusmečiui, 5 mlr. Amerikos valstybėse - metams 12\$000, pusmečiui 6\$000. Lietuvoje ir kitur metams 15\$000 pusm. 8\$000. Atskiras nr. 1\$000.

Eina III metal

LIETUVINKIME PRAMOGAS

São Paulo lietuvių jaunimas, arba tikriau sakant, jaunimo organizacijos, kartas nuo karto rengia įvairius vakarus, pasilinksminimus, pramogas ir kt. Kas lankosi mūsų lietuviškųjų organizacijų parengimuose, tas jau yra pastebėjęs, kad tie visi parengimai beveik nieku nesiskiria nuo paprastų braziliskų šokių vakarų, rengiamų įvairių klubų. Ta pati nuobodi muzika, tas pats per naktį dulkių gerimas, tie patys šokiai, pagaliau, ir beveik ta pati braziliska publika. Labai dažnai lietuviškame parengime retai teisėgirsi net lietuviškai kalbant! Tai tikrai liūdnas reiškinys. Jei lietuviškas jaunimas šiandien po kelių metų pamiršta savo gimtąją kalbą, tai kas gi bus po keliolikos ar keletos dešėtkų metų?

Lietuviškas jaunimas reikalingas pasilinksminimų ir parengimų. Bet įvairių vakarų rengėjai turėtų neužmiršti, kad lietuviškam jaunimui ir parengimas turi būti lietuviškas. Lietuviškos pramogos turi skirtis nuo kitų panašios rūšies pramogų, bet tik skirtis ne peštynėmis ir girtavimu, kaip kad iki šiol buvo. Lietuvių jaunimui rengiami vakarai turėtų būti daug lietuviškesni. Tokioje pramogose turėtų skambėti lietuvių kalba ir gražiosios lietuviškos liaudies dainos, kurios neturi sau lygių.

Lietuvių jaunimas turėtų daugiau pamilti lietuvišką dainą, lietuviškus šokius bei gražius tautinius žaidimus. Prieš porą metų, kada dažnai vakarus rengdavo "Vilties" s-ga su savo skyriais, tie vakarai buvo daugiau lietuviški kaip dabar. Tada dažnai skambėdavo lietuviška daina, lietuviškų šokių muzika, buvo mėgiami tautiniai žaidimai — rateliai ir t. t.

Mes visi puikiai matome, kad mūsų jaunimas svetimoje šalyje labai greitai nutautėja, užmiršta gimtąją kalbą, pasisavina svetimus papročius ir pamažu lietuvių tautai žūsta. Taigi, ne tik patsai jaunimas, bet ir visi geros valios lietuviai turėtųintis visų galimų priemonių kovoje su nutautėjimu. Tų priemonių yra labai daug.

Viena iš jų ir bus mūsų pramogų sulietuvinimas.

Įvairių pramogų rengėjai bei jaunimo organizacijos turėtų stengtis galimai daugiau sulietuvininti rengiamus vakarus ir pramogas. Reiktų lietuvišku papročiu dažniau rengti pasilinksminimus atvirame ore, tai yra gegužynes su lietuviškais šokiais, dainomis ir žaidimais. Reiktų parinkti geresnius veikalus vaidinimui. Reiktų dažniau rengti lietuviškų dainų koncertus ir tuo būdu pratinti mūsų jaunimą daugiau tą dainą pamilti. Reiktų visur ir visuomet raginti mūsų jaunimą savo tarpe kalbėti tik lietuviškai. Reiktų stengtis, kad lietuviškos pramogos būtų tikrai gražios, įdomios ir kultūringos. Jei tik lietuviai pajęgs gražiau ir geriau pastatyti vakarus ir parengimus už kitus, tai mūsų jaunimas juos mielai lankys.

Visi geros valios lietuviai, kam tik rūpi mūsų jaunimo ateitinis likimas, turėtų palaikyti gražius ir kultūringus mūsų jaunimo lietuviškus parengimus ir padėti juos galimai daugiau sulietuvininti.

Lietuviškasis jaunimas neprivalo beždžionauti ir ganiotis paskui visokias "sambas", "maršines", "mašišius" ir kitus svetimus šokius ir niuniuoti braziliskias "modinias". Lietuva yra gražiausių dainų ir puikios muzikos šalis. Mes gi esame lieuviai, todėl žiūrėkime, kad mūsų parengimai, nežiūrint kas juos rengtų, būtų tikrai gražūs, malonūs ir lietuviški.

L.

Kovo 25 dieną Lietuvių Namų salėje, rua Bandeirantes, 92 šaukiamas "Vilties" s-gos Bom Retiro skyriaus metinis narių susirinkimas, kuriame bus svarstoma daug svarbių klausimų ir skaitoma paskaita. Taip pat bus renkama nauja skyriaus valdyba.

KODEL PRUSU LIETUVIAI NUTAUTO?

Sausio mėn. 15 d. buvo minimos Klaipėdos krašto 14 metų prie Lietuvos prisijungimo sukaktuvės. Ta proga Lietuvos spaudoje daug buvo rašoma apie Prūsų Lietuvos praeitį ir jos dabartinę būklę. Čia dedame iš Rygos lietuvių laikraščio "Lietuvių Balsas" straipsnį, kur rašoma kodėl Prūsų lietuviai nutauto.

"Jokios vokiečių priemonės lietuviams suvokietinti nepadarė tiek žalos Prūsų Lietuvoje, kiek baisus maras, ištikęs tą kraštą prieš 227 metus, būtent, 1709 ir 1710 metais. Maro epidemija pasidarė baidus vokiečių talkininkas jų slinkime į Rytus. Jis nuvarė dešimtis tūkstančių lietuvių į kapus ir parengė gerą dirvą Prūsijos karaliaus Fridricho Viliaus I planams kolonizuoti lietuvių gyvenamais Rytprūsijų žemes vokiečiais.

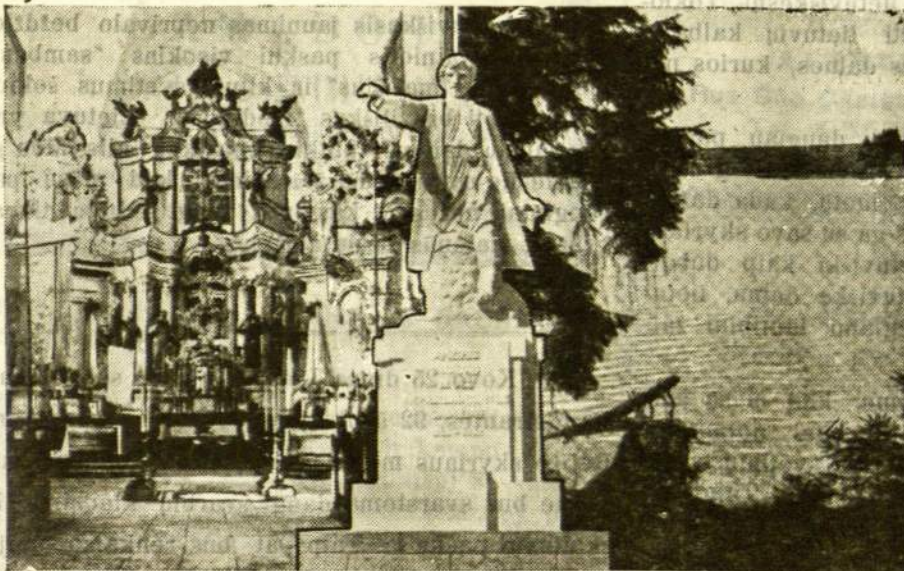
Anais laikais Rytprūsiai buvo bemaž istisai lietuvių apgyventi. Net patys vokiečiai Prūsų Lietuvą tada vadindavo "Preussisch-Litauen". Prūsų hercogas Albrechtas nebūtų radęs reikalo įsteigti prie Karaliaučiaus Universiteto lietuviškus įvairius mokslų skyrius, lietuviškas mokyklas, nebūtų leidęs lietuvių kalbą Šv. Raštą ir kitas dvasiško turinio knygas, jei Prūsų Lietuva nebūtų buvusi lietuviška. Tai pripažįsta ir anų laikų vokiečių rašytojai. Jie pažymi, kad Isrutės apskrityje beveik visi gyventojai tais laikais buvo lietuviai. Šiamė krašte lietuvių kalbą vartojo daugumas gyventojų iki pereinamojo šimtmečio pabaigos. Ia jei ne baidusis maras 1709 — 1710 metais, vokiečiams nebūtų taip greitai pasisekė nutautinti lietuvius Prūsų Lietuvoje. Per maro epidemiją visuose Rytprūsijuose išmirė apie 11.000 ūkių,

kurių 9.600 buvo lietuvių gyvenamose vietose. Isrutės apskr. išmirė 4.620 ūkių Ragainės — 1613, Tilžės — 1.307, Klaipėdos — 871, Labgavos — 386, kitose vietose 204 ūkiai. Skaitant kiekviena me ūkyje vidutiniškai po 5 žmones, išeina, kad lietuviai per baidusį marą neteko apie 45.005 žmonių, daugumoje ūkininkų.

Marui praėjus prasidėjo Prūsų Lietuvos kolonizavimas vokiečiais. Vokiečių vyriausybė pradėjo traukti iš Vokietijos gilumos kolonistus ir kurdinti juos išmirusiuose ūkiuose. Pirmieji kolonistai buvo atgabenti dar 1710 metais, bet daugumas jų išmirė, kadangi maras dar nebuvo praėjęs. Tačiau visai naujai atgabenti kolonistų pulkai kūrėsi išmirusiuose lietuvių ūkiuose ir tuo būdu sustiprino vokiškąjį gaivalą šiame lietuviškame krašte. Jau 1711 metais kolonistai buvo įkurdinę 240 ūkių.

Prūsų Lietuvos kolonizacija buvo tęsiama iki 1732 metų, kada čia atėjo žinomieji zalcburgiečiai, iš viso apie 10.000 žmonių. Apskaičiuojama, kad per tą laiką Prūsų Lietuvoje buvo apgyvendinta apie 26.000 vokiečių. Turint galvoje, kad anais laikais Prūsų Lietuvoje buvo iš viso 172.000 gyventojų, išeina, kad atplūdusieji kolonistai sudarė nedidelį gyventojų nuosimtį. Tačiau šios sėklos užteko, kad padarytų pradžią smarkesniai Prūsų Lietuvos vokiėtinimui. Taigi, jeigu ne baidusis vokiečių talkininkas — maras, šiandien, be abejo, Prūsų Lietuva būtų daug lietuviškesnė, negu kad dabar yra".

V. R.

Iš kairės Tytuvėnų bažnyčios altorius, paminėtas Žemaičiui Raseinfuose ir Tytuvėnų giliausias ežeras.

KONDORO KERŠTAS

Ventura Garcia Calderon

Dėl savo precizinio stiliaus, minties aukštumo ir kažkokių slaptų apžavų, *Ventura Garcia Calderon* šiandien yra laikomas Pietų Amerikos novelistų "maitre'u".

Peru respublikos prezidento sūnus, kuris bevelijo kalėjimą ir ištrėmimą kančias prieš gėdą pasirašyti sutartį, kurią jis laikė savo šaliai negarbinga, Garcia Calderon ilgai gyveno Prancūzijoje, ir jo platus bei gilus išsilavinimas turi trejų atspalvių: peruaniską, ispaniską ir prancūzišką. Jo gilus ispanų kalbos mokejimas padarė jį tobulu stilistu, Peru jam davė melancholišką aistrą ir tą beviltį švelnumą, kurią jis paveldėjo iš inkų ainių, Prancūzijoje jis pasisavino saiko, darbo, gilumo ir savaimingumo skonį. Už tat viena žymiausių jo meno įpatybių, kurių jis pasiekė, tai jo kuryboje tobulas susiliejinimas dviejų kultūrų — prancūziškos ir ispaniškos.

Jo dvi novelių knygos, "Kondoro Kerštas" ir "Mirties Pavojus" turėjo didžiausio pasisekimo visoj Pietų Amerikoje ir Europoje.

P. Gs.

Niekad nemokėjau išbudinti indėną kojos spyriais. Šitą liūdną meną panoru man parodyti vienam Peru ooste kapitonas Gonzalez, turėjęs tokį gražų botagą su šmoteliu alavo gale ir botkotį su aukso kotu.

— Gyvulys! — šaukė kapitonas, glostydamas donžuaniskus ūsus. — Jie visi toki niekšai. Jam buvau paliepęs patalnoti arklius penktą valandą ryto ir štai tamsta jį matai bemiegantį kaip paršą, septintą išmušus. O aš turiu pasiekti Huarazą per dvi dieni.

Indėnas miegojo atviram ore, pasidėjęs galvą ant sunėšoto balno. Kapitonui sudavus koją, prabudamas pašoko ir svirduliavo. Niekad negalėjau patirti ar baudžiami jie žiūri į mus perpykę ar nusizeminę. Bet jam truputį sugaišus prabusti šitam kasdieninių jo skausmų pasauliui, karininkas suėmė botagą jam per veidą. Indėnas ir aš suvišėjome, jis dėl kraujo, kuris kaip ašaros riedėjo per veidą; aš — dėl to kad tebenešiojau savyje sentimentaliskus studento prietarus. Sulaikiau šito energingo žmogaus ranką ir apsaugojau nuo antro smūgio.

— Burbule! — kartojo budelis, žiauriomis akimis žiūrėdamas į mane. — Taip su šitais laukiniais reikia elgtis. Tamsta nežinai, daktare.

Kapitonas Gonzalez man suteikė daktaro laipsnį pamatęs mano žvilgančius batus, mano naują pončą¹⁾, kurį dar nebuvo užgrudinę vėjai ir tą nekaltą limėno²⁾ gailėstingumą. Vakar vakare išlošęs iš manęs vienoj menkoj uosto kavinėj penkius peruaniskus svarus³⁾, mane priėmė su teviška šypsena sakydamas: — Na, tai vyksime kartu ligi Huaraz'o, mano daktareli. Pamatysi, kiek tamstą prilinksmins tas mano žaltys, niekšas indėnas, kiekvienoj lušnoj turis po kumą. Praeitais metais tarnavo pas mane ir dabar prefektas, mano draugas, man atsiuntė kad būtų pas mane kaip kareivis tarnas. Jis bijojo šito mažyčio botagėlio!

Ilgą laiką gėrėjauš šituo gražiai supintu "botagėliu", kurio galas pasibaigia švino kulka. Nenuostabu, kad gyvulių ir indėnų šonams tai buvo tikra pabaisa.

Užeigos kieme vėl suskambėjo karingas balsas:

— O kur juodas kailis, šunsnuki? Jei nepasiskubinsi, gausi paragauti skanaus daikto.

— Jau nešu, ponuli.

Indėnas įsmuko į arklydę ieškodamas kailio, ir dingo sveikas. Praėjo dešimts, dvidešimts minučių, kurios tolydžio augančiu crescendo iššaukė sprogimą ivairiausių keiksmų: Dievas ir Motina švenčiausia maišėsi kapitons lūpuose su vietiniais keiksmiais, kaip kalnų raganų apeigose. Bet kareivis ir nepalyginamas palydovo nebuvo surastas visam uoste. Dėl to, kapitonas Gonzalez išvyko vienas, paskelbęs būsimas bausmes ir nelaimes.

— Nevyk su kapitonu. Jis tikras barbaras, — man patarė viešnagės savininkas. Pasiteisingęs turis dar ši tą nusipirkti, pasilikau. Dvi valandų vėliau, bebalnojant mano puikią mulę, iš kažin kur išlindo dulkėta, ištaršytais plaukais galva, kuri sušnabzdėjo:

— Jei nori, su tavim, ponuli.

— Kur nenorėsi! Tai buvo dingęs ir baus-tas indėnas. Ištįsą valandą aš taip pat ieškojau vadovą, kuris mane pravesų per kalnų klaidias vietas ir nurodytų trumpiausį kelią, besirangantį tarp bedugnės ir uolų, kuri per kelias akimirkas

(tąsa seka 303 pusl.)

¹⁾ Viršutiniai vilnoniai rūbai be rankovių, atstoja mūsiskį paltą.

²⁾ Lima — Peru sostinė.

³⁾ Dabartiniu metu 1 peruanas — 17 litų. (*Vert.*)

DR. JONAS BASANAVIČIUS

Jo mirties 10 metų sukaktuvėms

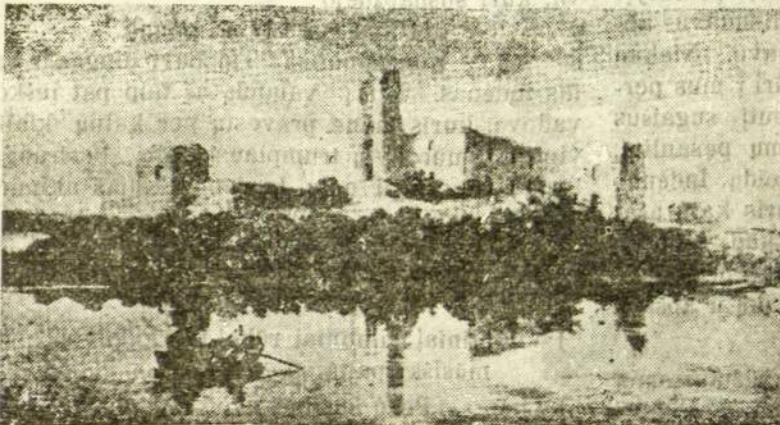
Vasario 16 d. visa Lietuva ir viso pasaulio lietuviai plačiai minė mūsų tautos atgijimo patriarcho dr. Jono Basanavičiaus mirties 10 metų sukaktuves. Tą reikšmingą progą reikalinga plačiau pažvelgti į šio didžiojo vyro gyvenimą ir jo neužmirštamus darbus, kurie visi buvo skiriami Lietuvos nepriklausomybei iškovoti ir lietuvių tautai išvesti į laisvą ir laimingą gyvenimą. Tai buvo, galima sakyti, vienintelis tautos patriarcho gyvenimo tikslas, kurio jis visą laiką atkakliai siekė ir kurį jam pavyko įgyvendinti bei susilaukti nors dalinių savo darbo vaisių.

Jonas Basanavičius gimė 1851 m. lapkričio 23 d. Vilkaviškio apskr., Bartininkų valsčiuje, Ozkabalių kaime. Graži ir poetiška Ozkabalių apylinkė, išmarginta pilikalniais, gausi senųjų žmonių padavimais, darė didelę įtaką būsimajam lietuvių tautos atgijimo tėvui. Jis pats apie tai sako: "Tokiame dailiame, kalnuotame krašte, su daugybe dar "kryžfokiškų" tradicijų, aš esmi gimęs ir užaugęs, ir ši aplinkybė, be abejonės, nemenką į mano dvasią įtakę turėjo". Pirmuosius mokslus Jonas Basanavičius išėjo pas kaimo "daktorius". Tačiau jie mažą ką teismokė jaunąjį Jonelį. Tėvai, norėdami jį matyti kunigu, leido jį aukštesnius mokslus. Pirmiausia, jis įstojo į Lukšių pradžios mokyklą, o ją baigęs ir turėdamas jau 15 metų amžiaus, įstojo į Marijampolės apskrities mokyklą ir gimnaziją. Tais laikais aukštesnėse mokyklose viešpatavo lenkiška dvasia bei įtaka. Drauge į mokyklas skverbėsi irgi jau stipri rusinimo srovė, kuri taip pat norėjo savo pusėn patraukti lietuvių mokinius ir ilgai juos surusinti. Šios abi srovės, be abejonės, buvo labai pavojingos ir slidžios visiems lietuviams mokiniams. Jiems reikėjo gimto lietuviško jausmo, kad galėtų visiems gundymams atsispirti. Bet

Jonas Basanavičius visas svetimasis įtakas pajėgė atstumti ir jau gimnazijoje būdamas pasireiškė susipratusių lietuvių, gyvai besidominančių lietuvių kalba ir lietuviškąja literatūra. Baigdamas gimnaziją, jis buvo jau tvirtas, sąmoningas ir susipratęs lietuvis patriotas ir tokiu jis paliko visą gyvenimą.

1873 m. rudenį Jonas Basanavičius pradėjo studijuoti Maskvos universitete. Iš pradžių jis studijavo istorijos-filologijos mokslus; bet vėliau paėmė mediciną, ją baigęs ir daugelį metų vertėsi gydytoju praktika. Tais laikais Maskvos universitete lietuvių studentų buvo labai mažai, tačiau ir tie patys buvo lenkų įtakoje. Jonas Basanavičius lietuvių studentus pradėjo jungti į vieną būrelį. Drauge jis pasireiškė ir spaudoje, kurioje rimtais nagrinėjimais atremė kelis lenkų mokslininkų užmetimus Lietuvos ir lietuvių tautos praeičiai. Taip pat jis sekė kiekvieną lietuvių gyvenimo reiškinį, pats džiaugdamašis bent kuriuo, nors ir visai mažu, lietuvių laimėjimu. 1879 m. Jonas Basanavičius baigė Maskvos universitetą ir, tapęs gydytoju, apsigyveno Bulgarijoje. Šioje svetingoje šalyje, su mažą pertrauka, jis išgyveno 25 metus. Čia jis parašė daug mokslo veikalų iš medicinos srities, čia jis pradėjo rūpintis ir Lietuvos bei lietuvių tautos likimu. Pirmiausia, jis pasitarė nuolatinėm ir artimam Prūsų lietuvių laikraščiu "Naujojo Keleivio" ir "Lietuviškos Ceitungos" bendradarbiu. Bet šitie laikraščiai buvo daugiau religinio turinio ir į tautinius lietuvių klausimus mažai tesigilino. 1882 m. dr. J. Basanavičius persikėlė į Čekoslovakijos sostinę Prahą, kuri yra tampriai susijusi su pirmojo tautinio laikraščio "Aušros" pasirodymu.

"Aušros" steigimo mintis dr. J. Basanavičiui buvo kilusi dar 1880 metais. Jis tada prad-

Trakų pilis

Lietuvos karo lektuvai

jo susirašinėti su A. Visteliausku ir J. Mikšu. Tačiau dėl daugybės kliūčių šis klausimas negalėjo būti greitai išspręstas. Tik 1882 m. pabaigoje dr. J. Basanavičius galutinai nusprendė leisti „Aušrą“. Apie tai jis tuoj pranešė A. Visteliauskui ir J. Mikšui. Šie abu veikėjai jo nusistatymui karščiau pritarė.

Pirmasis «Aušros» numeris sukėlė tikrą dvasinę revoliuciją. Pirmasis «Aušros» numeris ir mūsų tautos himno autorių dr. V. Kudirką grąžino lietuvybei. Žodžiu, visur, kur tik buvo gauta «Aušra», kilo džiaugsmas, gimė nauja dvasia, naujos idėjos, kurioms jau nebuvo lemta pražūti. Prasidėjo lietuvių tautos nauja gadynė, jos istorija pakrypo daug šviesesnėn pusėn. To džiaugsmo sujudintas, dr. J. Basanavičius buvo parašęs laisvą net Rusijos vidaus reikalų ministeriui grafiui Tolstojui, kurio prašė leisti lietuvišką dienraštį spausdinti Vilniuje arba Kaune ir prašė leisti spausdinti knygas lotynų raidėmis. Žinoma, į tai jokio atsakymo nebuvo gauta.

Tais laikais mūsų krašto bažnyčiose vyravo lenkų kalba. Per pamokslus ir kitokiais būdais buvo varoma nutantiniimo propaganda. Šią žalą gerai suprato dr. J. Basanavičius, kuris pradėjo rūpintis ir kovoti, kad Lietuvos bažnyčiose lietuvių kalbai būtų duodama priderama vieta. Tuo reikalu jis kreipėsi į bažnytinę vyresnybę ir į dvasiškiją, ragindamas iš bažnyčionių neguiti lietuvių kalbos. Susipratusieji lietuviai kunigai šiai akcijai pritarė, tačiau vyresnybė ir kunigai lenkininkai tik pasisaipe. Tuo būdu, dr. J. Basanavičiaus asmenyje prabilo atbundančios Lietuvos protesto balsas prieš dvasinę vergovę, kurios lietuvis negalėjo toliau kęsti ir visiems toliau lenktis. Kovą dėl lietuvių kalbos bažnyčiose dr. J. Basanavičius tęsė ir vėliau, jau gyvendamas Vilniuje. Tuo tikslu jis, pasitaręs su kitais lietuviais veikėjais, buvo įsteigęs «Sąjungą pagražinimui teisių lietuviškajai kalbai Rymo katalikiškose bažnyčiose Lietuvoje».

1883 m. pabaigoje „Aušrą“ pradėjo reda-

guoti dr. J. Šliūpas. Tačiau J. Basanavičius ir toliau liko artimu šio laikraščio bendradarbiu. 1884 m. jis persikėlė vėl į Bulgariją, kurioje dirbo kaip gydytojas, be to, tvarkė savo surinktas lietuvių liaudies dainas, įvairias pasakas, rinko ir rašė istorinius straipsnius apie Lietuvos ir lietuvių tauto praeitį. Prasidėjus rusų-japonų karui, dr. J. Basanavičius nudžiugo ir nekantriai ėmė sekti karo eigą, nes žinojo, kad jeigu rusai karą pralaimės, tuomet jų pavergtųjų tautų sunki politinė būklė turės nors kiek sušvelnėti. Karo laimei kryptant japonų pusėn, dr. J. Basanavičius ėmė skubiai likviduoti savo turtą ir 1905 m. pavasarį išvyko į Lietuvą.

Pirmiausia jis nuvyko į Vilnių. Čia darbas virė jau visu smarkumu. Į jį bematant įsitraukė ir tautos patriarchas. Per trumpą laiką jis tapo viešojo Vilniaus lietuvių gyvenimo svarbiausiu asmeniu. Dar daugiau sujudo mūsų veikėjai, daugelyje krašto vietų įvyko gausių lietuvių susirinkimų, kuriuose buvo gyvai svarstomi einamojo kultūrinio ir politinio gyvenimo klausimai. Visam tam lietuviškam sąjūdžiui vadovauja dr. J. Basanavičius. Šio tautinio subruzdimo metu jis, pasitaręs su kitais veikėjais, nutarė Vilniuje susaukti visos Lietuvos atstovų suvažiavimą, kuris visapusiškai aptartų lietuvių tautos būtį. Bet vėliau dr. J. Basanavičiui pasirodė, kad tokio suvažiavimo būtų dar per maža. Jis žinojo, kad norint lietuvių tautos subrendimui priduoti kuo didesnės reikšmės, reikia viešai tarti žodį lietuvių tautos likimo klausimu ir tarti taip, kad platusis pasaulis žinotų apie lietuvių tautą, kad ji dar yra gyva, kultūringa ir nori laisvai gyventi. Tuo tikslu jis, drauge su kitais lietuviais, parašė Rusijos vyriausybei memorandumą, kuriame buvo reikalaujama Lietuvai pilnos kultūrinės ir politinės autonomijos. Rusijos visuotinė suirute pasinaudojus, 1905 m. gruodžio 4–5 d. Vilniuje buvo susauktas Didysis Seimas, kuriame dalyvavo apie 2 000 atstovų. Dr. J. Basanavičius buvo išrinktas Didžiojo Vilniaus Seimo pirmíninku. (Pabaiga sek. numer.)

DANGIŠKASIS POETAS

Po ilgų metų ir skausmų, Firdusi baigia Karalių Knygą ir valdovas per Hasan Mimendi paliepia, kad kaip atpildas, jam būtų įteiktas auksas, kurį dramblys gali pakelti, bet Hasanas įtikina Mahmudą, kad veikalą jis jau turi ir kad kaina pernelyg didelė, ir kad jam bus gerai atlyginta užmokėjus šesiasdešimts tūkstančių sidabro diramų.

Jules Mohl sako, kad kai Ayaz nuvežė pinigų, poetas buvo tada pirtyse ir sužinojęs apie įvyki, pasipiktinęs padalino juos į tris dalis: vieną — Ayazui, kitą įteikė vienam tarnui ir likusius — vienam pardavejui už stiklą fukos — alaus. O pasiuntiniui taręs: „Pasakyk jiems kad neapsiėmiau tiek darbo už truputį aukso ar sidabro“.

Mahmudas pasielgimą su Firdusi nelaikė labai teisingu, atsiminięs savo pažada, tačiau Hasaną intrigavo toliau šakydamas: „betkokia karaliaus dovana yra garbinga, ar tai būtų vienas auksinis ar simtas tūkstančių. Nors būtum pasiuntęs dulkių saują, turėjo prisidėti prie akių kaip vaistą“. Ir įvyko taip, kad garsūs dainius, pasmerktas už išdidumą būti karaliaus dramblių sumindžiotas, pabėgs, bet prieš bėgdamas ant Ghazino mečetės sieną nubraižė sekantį eilę: „Mahmudo Zabulistano karaliaus dvaras yra kaip jūra. Nesimato kraštų. Kai pasinėriau įieskodamas perlų, jų neradau. Bet kalte mano, ne į jūros“. Be to, parašė valdovui laiską su garsia satyra, kuri sakė: „Jei valdovo tėvas būtų buvęs karalius, jo sūnus būtų uždejęs ant mano galvos aukso vainiką“.

Klajojo po plačią šalį nelaimingas dainius pabuvęs Bagdade atėjo į Ahwazą, kur parašė kalifui Nasir-Lek išpudingą poemą „Jusufas ir Zuleika“. Tada Naziras kreipėsi į Mahmudą išmetindamas jo elgesį su poetu ir valdovas, kuris labai atjautė Firdusi dvieli, paliktą ant mečetės sienų ir satyrą, kurią laikė žiauria, bet teisinga, perpykęs paliepe tučiuojau nugalabyti savo dvariški Hasaną, pasiūsdamas poetui simtą tūkstančių auksinių, kaip kadaise buvo žadėjęs.

Tuo tarpu kai klajojęs dainius ejo iš miest-

to į miestą, atgailaujančio valdovo karavanas visur jo ieškojo. Kai vieną stebuklingą rytą rožės kvapnsingai alsavo ir valdovo kupriai atėjo su sunkia aukso našta, skirta Firdusi, prie vieno Thus miesto vartų, per kitus vartus išvyko nedidelis karavanas su Karalių Knygos dainiaus palaikais...

„Išgyvenau šesiasdešimts penkius metus neturte, skurde ir varguose, — pasakė dainius, — ir kai penkeri metai prisidėjo prie šesiu dešimtų, pasijutau pavargęs, lyg girtas šesiosdešimtšiais“. Toliau sako: „Yra būtina girdėti pasakius nuotikius, Paleisiu perlų lietu ant šito įvykių. Apibersiu tulpėmis akmenis. Man pavyko išausti aukso audini, nes jau senai kaip radau tai, kas suteikia gyvybę žodžiui“.

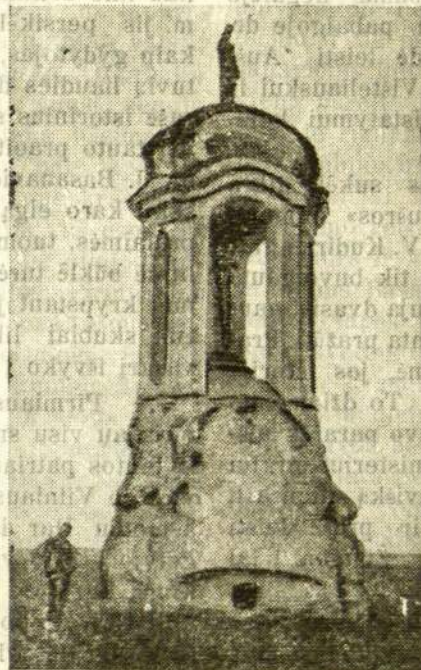
Įleikime dabar į stebuklingą Shah Nameh sodą. Knyga prasideda kreipimusi į Dievą mielaširdingą ir gailętiną ir išgiria protą: „Kalbėk ir imk iš savo proto tai, ką žinai, kad turėtų peno tavo klausančio ausis“.

Toliau apdainuojama sukūrimas pasaulio, žmogaus, saulės, mėnulio ir poetas prisimena didį darbą savo pranokejų, poetą Dikiki: „Pasirūdė jaunas vyras, apdovanotas di teliu iškalbingumu, šviesiu protu. Pareiskė norą eilemis parašyti šią knygą ir visų širdys prisipildė džiaugsmo. Bet

sukilimams prieš lankėsi pas niekingus draugus, gyvenė nieko neveikdamas su paminėti, rusus išdavikais, tai ji užklupo mirtis, uždėdamo ant jo galvos juodą salmą“.

Baigęs pagyrimą Abu Nansuro ir karaliaus Mahmudo, pradeda epopeją Kaiumorsu, pirmuoju persų valdovu ir iškelia Ahrimano pikta užmanyma ir juodojo Divo, kuris perskrodžia Siamek vidurius, ir prieina prie baisaus pasakojimo apie Zoak tėvžudį, kuri gundo Ahrimanas.

Švytuoja ginklų plienas ir baidyklė mėtosi iš vietos į vietą gerdama kraują. Pasikelia Feridunas ir nuaidi didvyrių šaukis ir balsas tų kurie nešioja širdyje šminties grūdus ir tuo tarpu kai pergali kartais blōgis ir kartais geris, višas Irano gyvenimas plazda dieviškose dvielcė. Likimo slėpiniuose, teisingumo ir tiesos skaidrioj

Kudirkos Naumiestis su paminklu V. Kudirkai.

garbėj, spinduliuojančiuose brangenybėse gražių išitarimų ir svaiginančioj idėjų kvapsny, Dangiskasis poetas audžia savo žodžio perlus ir rubnais.

Paziūrėkim, kaip mums pasakoja kas nutiko karaliaus dukrai Rustemo budynėje:

„Kai praslinko viena nakties dalis ir aušrinė žvaigždė bėgo per skliautą, pasigirdo snabždės ir kambario durys, kuriame ilsėjosi Rustemas, tyliai prasivėrė. Išėjo viena vergė su švyturiu, nuo kurio nešė gintaro kvaptim. Ji prisiartinė prie apsvaigusio didvyrio guolio. Paskui ją sekė moteriškie mėnulio spalvas veidu, spindinčiu kaip saulė, graži kaip spalva ir kvapsnis. Jos akys atrodė kaip lankas, lūpos — Yemeno rubinai, jos burna buvo maža, kaip išimylėjusio suspausta širdis; jos dvasia — pilna skaidrumo, galėjai pasakyti kad joje nieko nebuvo žemiska.

Rustemas, liūto širdies didvyris, nustebintas, meldžia jai Dievo malonės. Kreipiasi į ją ir klausia: „Kaip tu vadinies? Ko ieškai tamsią naktį? Ko nori?“

Ir ji atsako: „Vadinuos Tehmineh. Tu pasakysi kad mano širdis buvo neramumo sudraskyta. Esu vienintelė karaliaus Semengano dukterė. Gimiau iš liūtų ir leopardų giminės. Joks šio pasaulio karalaitis yra vertas manęs ir maža tėra moteriškių šioj padangėj kurios man prilygtų. Niekad vyriškis nemat manęs be šydo, niekad negirdėjo mano balso aido.

Bet girdėjau apie tave daug pasakų, man atrodo laumių išgalvotos, kurios sako tave esant nei Dievą, nei liūtą, nei leopardą, nei krokodilą; kad sau vienam išsikėpi visą laukinį asilą, kad liūtų širdis ir leopardų oda plyšta, kai jie pamato vėzdį tavo rankose, kad erelis neišdrįsta pulti savo auką, kai pamato apnuogintą tavo kardą, kad liūtas nešioja tavo smūgių ženklus ir kad de-

besis krauju lyja bijodama tavo ieties.

„Taip man pasakoja apie tave ir dažnai dėl tavęs kandžiojau mano lūpas. Visad norėjau matyti tavo pečius, tavo rankas ir krūtinę. Tuo tarpu, Dievas leido kad tu apsistojai šitame mieste. Tava esu, jei tu mane myli. Jei ne, nei žuvis, nei paukštis niekados manęs nematys“...

Toliau Firdusi mums sako: „Sodas pilnas rožių. Kalnas apsidengia nardais ir tulpėmis. Lakštingala skundžiasi giraitėj ir rožė auga ant tavo stiebo. Tamsią naktį nemiega lakštingala ir rožė apsvėigsta nuo vėjo ir lietaus, Matau vėją ir liūtų išeinant iš debesio ir nesuprantu kodėl liūdi narcyzas. Lakštutė šypsosi ir kiekvieną syk kai nutupia ant rožių krūmo, ima suokti. Nežinau kas yra išimylėjęs debesį ar rožę, kai debesis ima rėkauti kaip liūtas ir plėšo savo drabužį, tuo tarpu kai ugnis trykšta iš jos krūtinės ir ašaros, kurios iš dangaus krinta ant žemės, liudija jos meilę galingajai saulei... Bet kas žino ką suokia lakštutė ir ko ieško po rožių krūmo lapeliais?“

Paklauskime Rudabeh'o: „Tavo pasipriešinimas per niek. tavo žodžiai neverti kad kas jų klausytų. Mano širdis nuklydo ant viejos žvaigždės. Kaip gal tu skūstis ant mėnulio? Kam patinka dulkės, tas nežiūri į rožes. Kas suranda savo širdžiai vaistą raktyste, tam medus suteikia didį skausmą. Nemyliu Kaisaro, nei Faghfuro, nei Irano kunigaikščio, bet myliu Zalį, Samo sūnų, kuris turi mano ugnį, pečius ir rankas levo...“

Kaip Kaiumoras, pirmasis Karalių Knygos didvyris. Firdusi, Dangiskasis, mirė eidamas 83 metus nepasinaudojęs nei garbe, nei muzika, kuria svaigino kitų ausis. „Pasaulis yra kaip praeinąs sapnas; nei laimė, nei pražūtis, palieka...“

(Galas).

P. Gs.

AUDRINGA NAKTI SKAUTAI BUDEJO

V. L. KURPIS

— Greit apsirengt! Kiekvienas pasiima visus žygio daiktus! Sanitaras paruošia vaistinė! Adjutantas paima virvę, kuri kaba trečiojo palapinėje prie įėjimo! Neužmirškite paimti didelės atklodės!

Greitai buvo susitvarkyta. Visi pasiruošę stovėjo prieš savo brolių ir viršininką.

— Eisime į pagalbą artimui. Dega grafo Tolševičiaus rūmai. Iš jūsų, broliai, tikiuos drausmingumo ir pasisventimo. Jei man kas atsitiks — komandą perima adjutantas! Stovykloje lieka tik vienas Jonukas. Budėk!

— Vis budžiu!

Reikėjo skubėti. Laikas buvo brangus, o tamsa ir tankus miškas nežmoniška trukdė.

— Adjutantas, istiesk virvę! Visi susiima ir virtinė eina paskui mane! — skiltininko balsas nutrūko: jis nuriedėjo nuo stataus kranto.

— Atsargiai! Apačioje upė! Laikykites už virvės! — šaukė iš apačios.

Virtinė laimingai nusileido.

— Kas žino artimiausią brastą?

— Aš! atsiliepė iš kitą galą virtinės plonas balselis.

— Eik, Petruk, vesk!

Po valandėlės jie perbrido upę. Prieš jų akis, už kelių simtų metrų degė balti trijų aukštų rūmai.

— Pirmyn!

Kaip jie nustebo, radę prie rūmų tik kelis vyrus.

— Kodėl neginat? Kur ponai? — šaukė skiltininkas.

Buvusieji ten iš karto sumišo, pamatę prieš save nematytus vaikus. Jie pasiskubino pasisąlinti, tik vienas iš jų, buvęs savanoris, Mickus suprato dalyką ir viską skautams išaiškino.

— Sakai — jie miega! Ir negalima priekelti! Nežinai, kuriam aukšte jų miegamieji?

— Trečiame.

— Ar nežinot kopėčių?

— Ne.

— Tamsta bėk žmonių į pagalbą šaukti! Mes bandysim...

Tuo tarpu trečiame aukšte nežmoniška kas suriko ir ėmė daužytis.

— Jie sukilo, bet gal išeit negali, bėk tamsta žmonių!

Žmogus greit dingo parke.

— BroLIAI, šen virvę! Adjutantas risk veržiamąją kilpą!

— Jau!

Sumanusis skiltininkas valandėlę pažirėjo į degantį stogą ir į trečio aukšto balkoną.

— Jis visi eikit prie durų ir mėginkit jas atidaryt. Jei pasiseks, išveskit visus žmones, o paskui gelbėkit turtą. Lauke pasilieka tik sanitaras pasiruošęs kiekvienu momentu suteikt pirmą pagalbą.

Skautai sujudo vykdyt įsakymą. Rūmuose visi sukilo. Trečiame aukšte šaukė moterys:

— Tėve, ateik, atrakink!

— Pamečiau raktus! O Dieve...

Kelių kambarių durys buvo bendromis pastangomis išverstos. Ponas, ponija ir visi kiti gyventojai buvo išgelbėti. Drausmingi ir energingi skautai, tarnų nurodomi, gelbėjo grafų brangenybes.

Stogas jau baigė degt. Viduj buvo trošku nuo dūmų. Užsidege dūmtraukiai ištraukė liepsną į kambarius. Ilgi liepsnos liežuviai laizė sienas, grindis ir rijo visa, kas jiems kelią pastodavo. Ponas ir ponija buvo sanitaro priežiūroj. Jis daug pasidarbavo, kol juos atgaivino. Jaunutis grafo sūnus stovėjo prie motinos ir, iškisęs pirštą burnon, grožėjosi tuo nepaprastu vaizdu. Staiga ponija ne savo balsu suriko:

— Kur Renė ir Aldutė?

Ji pradėjo plaukus raut nuo galvos.

— Tėvai, tu turi raktus nuo jų kambario.

Grafas įbėgo į degančius rūmus. Po valandėlės jį išnešė pusgyvi.

— Koridorius užgriuvęs, — paaiškino skautai.

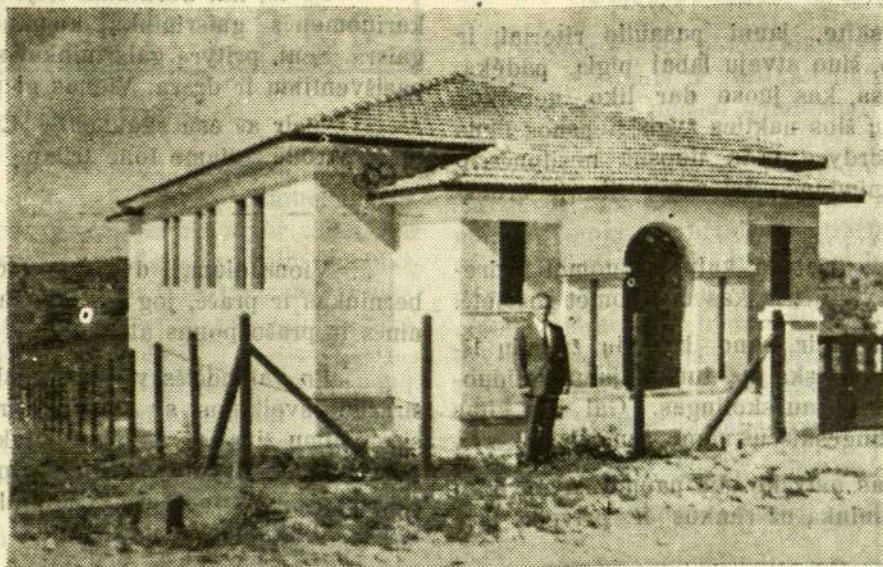
Adjutantas paprasė tarnų, kad ponus nuvestų į nuosaulesnę vietą. Skautai pasigedo savo viršininko, kuris kažkur dingo. Pradėjo rinktis žmonės. Mickaus vedami jie iš apatinio aukšto išnešė visus brangesnius daiktus. Iš antros pusės rūmų pasigirdo baisus lūžtančio stogo ir lutų kritimas. Žmonės išsigando. Staiga — trečiojo aukšto kampiniame lange pasirodė apdegęs, sutaršytas plaukais vaikas ir šaukė:

— Vyrai, nestovekit! Eikit saugot trobesių, kurie dar nedega.

To vaikino įsakymas turėjo neįvertinamos galios. Žmonės jo paklausė, ir kiti dvaro trobesiai išliko ugnies nepaliesti. Tuo laiku tas vaikas nuleido virvę ir pats pradėjo ją leisti žemyn. Ne vienas leidosi: prie savęs turėjo prisirišęs apalpusią jauną merginą.

— Valio! BroLIAI skiltininkas! — nudziugo skautai.

Tai matę žmonės savo akimis netikėjo. Beveik iš pačios ugnies jis išnešė merginą. Jis pajūšęs, prakaitas bėga per veidą. Uniforminės bliuzės tik skuteliai likę, iš nosies veržiasi kraujo srovel.

Nauji poeto Maironio vardo lietuvių mokyklos rūmai Parque das Nações.

— Sanitare, imk! — sušuko.

— Vėl lipa virve aukštyn.

— Brolau, nelipk! Virvė tuoj nudegš! — šaukia skautai.

— Nelipk! O Dieve! šaukia moterys ir vyrai.

Jaunas riteris skuba. Nori aplenkt liepsną, nori išgelbėt dar viena gyvybę.

— O Dieve! išsiveržė iš visų lūpų.

Virvė nudegė, nutrūko! Jis krenta! Nusistveria už antro aukšto langinės. Virvė jo rankoj. Jis suriša kilpą. Meta. Vikriai mesta kilpa užsinėrė už trečiojo aukšto lango rankenos. Užlipo. Dingo. Valandelė — ir jis su antra mergina leidžiasi. Ant jų krenta nuodeguliai. Jų rūbai užsidega. Skiltininko veidas visas kruvinas. Jau netoli žemė. Du kūnai krenta ant smarkiai itemptos paklodės. Netrukus juodu pramerkia akis. Aplink juos broliai skautai, minia žmonių. Atbėga ponai. Alpdami bučiuoja kruviną skiltininko veidą.

Ir matė apylinkės žmonės vaizdą, ir pergyveno nepaprastą naktį, kokios nei pasakoj negirdėjo.

Atsikėlė skiltininkas, sukomandavo. Išsirikriavo išvargę, apiplūšę skautai.

— Ar visi?

— Petruko nėra.

— Nueidėjo skiltininko švilpukas. Atbėgo uždusęs Petrukas.

— Kur buvai?

— Išnesčiau trisdešimt garsaus dailininko paveikslų.

— Gerai.

— Mama! Tėvelio kūriniai išgelbėti! — sušuko užpakaly mergaite.

— Skiltis ramiai! Mūsų himnas!

Ir nuaidejo sename dvare galingi jų žodžiai.

“Mes -- liūtai galingi narsūs

Mūsų girios ir laukai!

Ten, kur skamb' mūs šūkio garsas

Tuoj iškyla ir darbai!

Nebijo mūsų žmonės

Ir silpnieji gyvuliai;

Kur tik vargas ir dejonės,

Ten mes broliai ir draugai.

Mes — liūtai, užaugę girioj,

Gamtą mylime karštai,

Daug išmokę ir prityrę,

Dirbam tiksliai ir gerai.

Dievas, Artimas, Tėvynė —

Šventi žodžiai mūs visų,

Mes stiprėjam, juos atminę,

Tarp gyvenimo audrų!”

Minia žmonių, susizavėjusi, žiūrėjo į trumpą, bet tiesia eilę jaunų vaikinų, klausė jų skamkios dainos. Tai žemės angelų giesmė! Visi vyrai buvo nusiėmę kepure. Audra, lyg juos pagerbdama, aptilo, nurimo. Jie stovėjo akyvaizdoj minios permirkę, kruvini ir nepažįstami, lyg iš dangaus atsiųsti.

— Atleisk, jaunuoli, — priėjo ponas prie skiltininko. — Užmiršk tuos žodžius, kuriuos nedekingos mano lūpos tau vakar ištarė. Tu už mano akiplėšiskumą davei broliškumą, parodei karzygišką drąsą ir pasišventimą.

Per seno grafo veidą riedėjo stambios ašaros. Jo išdidumas ir žiaurumas ištirpo broliškos skautų meilės ugnyje. Ir ne vienas grafas verkė — verkė ir skautai, ir visa minia.

Grafas tēšē:

— Atleiskite, jauni pasaulio riteriai; ir priimkite mano, šiuo atveju labai pigią, padėką. Šie rūmai ir visa, kas juose dar liko, netrukus sudegs, bet jūsų šios nakties žygis liepsnos ilgus metus žmonių širdyse, ir ta liepsna nesilpnės, o vis stiprės, primindama žmonėms tikrąjį broliškumą...

Jo balsas drebėjo, kaip niekuomet nedrebėjo, o akyse švietė tas, kas niekuomet nešvietė.

... — Mano ir mano brangių žmonių išgelbėtojai, kad ir viską, ką turit, jums atiduočiau — vis dar likčiau skolingas. Gal kas kitas didesnis ir turtingesnis už mane, jums užmokės...

Jo balsas nutrūko. Jis paėmė savo vietoj sustingusį skiltininką už rankos ir privedė prie dukterų.

— Štai, jūsų neužmirštamo drąsumo kaltininkės... Jūsų veidas kruvinas... Tik viena sveika akis, alpsti

Žmonės subruzdavo. Ponia apalpo. Prišoko skautai, sanitaras.

— Greičiau mano automobilį! — šaukė grafas.

Tuoju iš dvaro išvažiavo taksi: išvežė sužeistąjį į ligoninę. Su juo išvažiavo skautas Vilutis.

Kai vėl išaušo giedrus rytas, kai medžiuose ir žolėje juokėsi briliantai, iš dvaro į mišką išėjo būrelis skautų. Jie ėjo iš lėto pavargę, bet akys švietė, kaip giedrią dieną saulutė.

Po to, kai berniukai išėjo į mišką, atvyko kariuomenės gaisrininkų komanda ir likvidavo gaisrą. Seni, prityrę gaisrininkai stebėjosi skautų pasišventimu ir drąsa. Vienas gi pasididžiavo:

— Ir aš esu skautas. — Čia pat ant krūtinės parodė žalame fone trilapę skautų leliją.

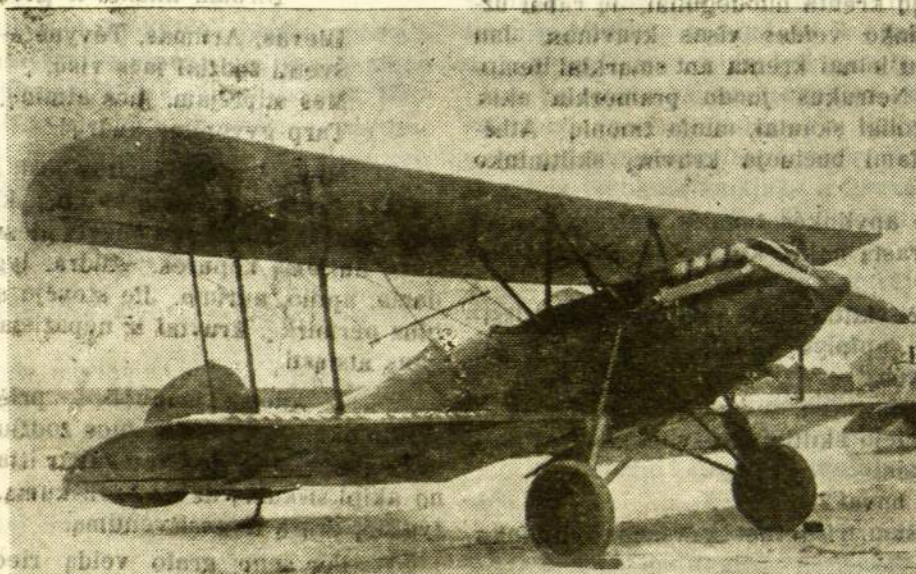
Vieną dieną į dvarą iš stovyklos atvyko berniukas ir prašė, jog skiltininkas grįžo iš ligoninės ir prašo ponus atsilankyti.

Po valandėlės vienaakis skiltininkas nuosirdžiai sveikinosi su poniais, kurie su tokiu nušizeminimu žiūrėjo į jo vieną tokią gyvą ir šildančią akį. Stovykloje grafai pamatė kelis nepažįstamus ponus ir seną pulkininką, su kuriais tuoju skiltininkas supažindino.

Po pusvalandžio prie iškeltos tautiškos vėliavos senasis pulkininkas padėkojo skautams už jų nuopelnus ir kiekvieną tėviškai pabučiavo.

Vėl suskambėjo galingas "liūtų" skilties himnas. Platūs šilai kartojo aidais jo žodžius, o sidabrinė Neriš skubėjo į Nemuną savo džiaugsmo apsaityti.

Išvažiavo grafas Tolševičius iš savo seno dvaro, išvyko išsiskirstę skautai, bet žmonės, praeidami pro griuvėsius, ilgai dar minės tą audringą naktį.

Amerikos lietuvių aero klubo trivietis lėktuvas, kurį žada pirkti B. L. A. Klubas São Paulo.

IVAIRENYBĖS

Gyvulių amžius.

Žmogus, visų tvarinių karalius, vidutiniškai gyvena 70 — 80 m., o sutikę simtametį senelį jau stebimės, lyg kokia retenybė. Bet dar labiau tenka nustebti pažvelgus į gyvulių ir paukščių amžių. Pav., kinavarpos (medžio trandės) vikšras (peras) gyvena 2—3 metus, grikvabalio vikšras 4 m., termity (skruzdžių rūšis) motina 4—5 m., sodinė sraigė 5 m., jėšų sraigė 30 m., turkyls (šliužas) 2 — 3 m., smulkias giesmininkai paukščiai 8—18 m., kanarėlė 12—15 m., juodasis strazdas 12 — 18 m., šarka 20 m., lakštingala 12—18 m., karvelis 10—20 m., gegutė 32 m., juodvarnis 100 m., naras 100 m., avėdra 100 m., papūga 100 m., maitėda 118 m., gulbė 300 m., voverė 6 m., kiskis 10 m., lapė 14, pelė 6 m., kiaulė 20 m., rupižė, katė ir arklys po 40 metų, šernas 25 m., liūtas 35 m., lokys 50 m., dramblys 200 m., vėžys 20 m., lydeka ir karpis po 200 m. Trijų simt metų krokodylas yra pačiam amžiaus gražume. Krokodilų dažnai galima suikti ir tikstantmečių.

Nuostabu ne tik tai, kad daug smulkių gyvių gyvena daug ilgiau už žmogų, bet ir tai, kad jie savo amžiumi toli pralenkia labai stambius sutverimus. Pavyzdžiui, užtenka palyginti kad ir gulbę su drambliu arba juodvarnį su liūtu.

Čia toli gražu ne visi gyviai paminėti — tai visai neįmanoma. Čia nurodytas tik dažniau sutinkamų gyvulių amžius. Je to, ir paduoti skaičiai, suprantama, negali būti visiškai tikslūs, nes kai kuriuos gyvulius ir paukščius jų t krose gyvenimo sąlygose sunku stebėti ir o praktika įrodo, kad relaisveje vieni gyvena ilgiau, kiti trumpiau, negu laisvėje. Sakysim, tokijų stiprių šiltųjų kraštų plėšriųjų, kaip liūtų, leopardų, laisvėje amžius yra trumpesnis. Mat, jie gimę ir augę laisvėje beveik visi serga plaučių džiūva, o pas gimusius žvėrynuose ši liga retai pasitaiko. Hiėnos nelaisvėje taip pat ilgiau gyvena. Tie gyvuliai arba paukščiai, kuriems įgimta nuolat judėti, nelaisvės nepergyvena ir tuojuo živa pav., krekždė.

Žalgirio mūšys

Dujos policijos tarnyboje.

Visų kraštų policininkams tenka kovoti su įvairiais banditais ir nusikalteliais. Po didžiojo karo policijoje plačiai naudojami cheminiai ginklai: dūmai, granatos, pistoletai ir t.t. Labiausiai vartojamos dujos, kurios išspaudžia ašaras ar verčia žmogų ciaudėti. Tačiau, kai kuriais atvejais policijai tenka pavartoti ir stipriau veikiančias chemines medžiagas. Štai, Amerikoje du banditai užsibarikadavo kambaryje ir nušovė keletą policininkų. Policija paleido į kambarį cheminę granatą. Po kelių minučių banditai nustojo šaudyti ir buvo rasti jų lavonai. Jie užtroško nuo dujų.

Vartojami stambaus kalibro (37 mm) šautuvai, o taip pat 25 mm pistoletai.

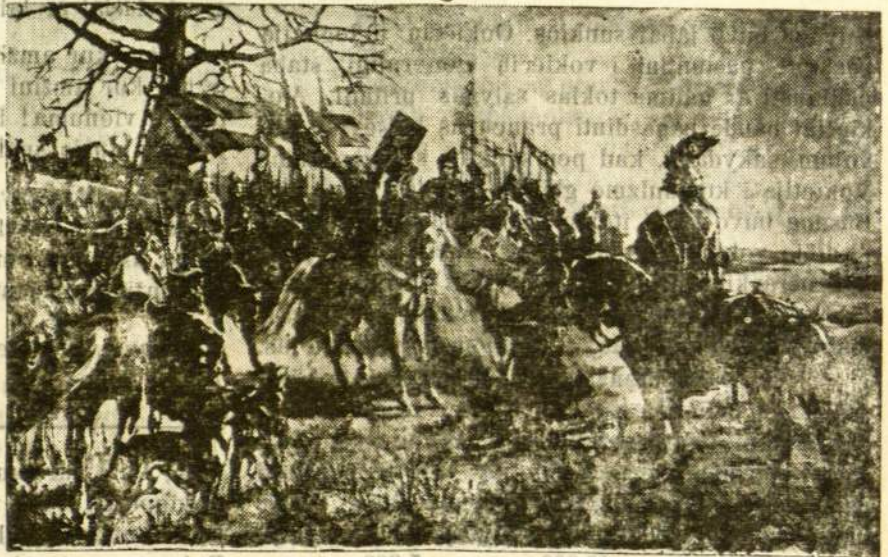
Desimties dienų savaitė.

Mūsų septynių dienų savaitė, kuri dabar priimta visuose kultūringuose kraštuose, yra palikimas senovės Babilono. Žilos senovės laikais daugelis tautų turėjo desimties arba penkių dienų savaitę. Desimties dienų savaitė buvo pas senovės graikus, kiniečius ir egiptiečius, o penkių dienų — pas persus, seniausias skandinavų tautas ir meksikiečius. Ji dar ir dabar yra pas pirmųjų Javos gyventojus, ir pas daugelį Gvijos negrų giminį.

Šitie desimties ir penkių dienų tarpai (savaitės) yra senesni kalendoriniai vienetai už septynių dienų babiloniečių savaitę ir kilę, matyt, dėl lengvumo ir patogumo skaičiuoti ant rankų pirštų.

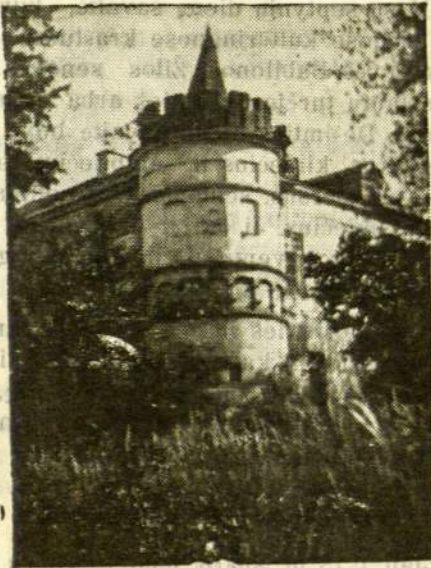
Kaip baigėsi Didysis karas

Jau 1918 m. spalio mėn. vokiečių generolis: is štabas apsižiūrėjo, kad kraštas pavargęs ir

toliau kovoti nebeįmanoma. Lapkričio 7 d. vokiečių gen. štabas nutarė kapituliuoti. Tą pačią dieną išvažiavo vokiečių kariuomenės atstovai pradėti paliaubu derybas. Delegacijoje dalyvavo: valstybės sekretorius Matias Ercbergeris, grafas Obendorfas, generolas von Vinterfeldas ir kt. Delegaciją priėmė prancūzų karininkai, kurie ją nuvežė į vieną kaimą, kur jų laukė maršalas Fosas, generolas Veiganas, prancūzų generalinio štabo viršininkas, anglų admirolas Uemišas ir daug prancūzų ir anglų karininkų.

Derybos paasidėjo. Vokiečių delegacijos vurdv Ercbergeris pareiškė, kad vokiečiai atėjo pradėti derybas pagal J. A. Valstybių prezidento Vilsono notą vokiečių vyriausybei. Generolas Veiganas pranešė karo paliaubų sąlygas, pagal kurias vokiečiai per 72 valandas turėjo atsakyti.

Pilies bokštas (Lietuvoje)

Sąlygos buvo labai sunkios. Ookiečių delegacija pasiuntė pasiuntinį į vokiečių generalinį štabą paklausti ar galima tokias sąlygas priimti. Vokiečiai bandė pagąsdinti prancūzus bolsėvikų pavojum, sakydami, kad per sunkios sąlygos stums Vokietiją į komunizmo glėbį. Bet tai nepadėjo. Būsena buvo labai įtempta. Pagaliau lapkričio 11 d. atėjo vokiečių generalinio štabo atsakymas, kad nėra kitos išeities, kad reikia priimti visas sąlygas, net sunkiausias. Taip atsakė feldmaršalas von Hindenburgas, Tanenbergo nugalėtojas.

Tą pačią dieną vokiečių delegacija pasirašė karo paliaubų sąlygas. — Per 14 dienų Vokietija turėjo evakuoti Belgiją, Prancūziją ir Elzasą-Loteringą. Be to Vokietija turėjo perduoti Santarvės valstybėms: — 5000 patrankų, 25.000 kulkosvaizčių, 3.000 minų mėtytojų, 17000 lėktuvų, 500 lekomotyvų, 10.000 vagonų, 5.000 automo-

Simas Bakšys.

IŠKLYDUS IŠ TĖVYNĖS

Gražus pasaulis ir gyvent malonu

kada jauti krūtinėj saulę,
kada pavasaris ateina kloniu
ir pabėria šlaite žibučių sąja.

Su paukščiais grįžtančiais svajojau laimė:
Sukursiu lizdą aš tėvynėj!
Bet... Viesulas praėjo per mūs kaimą...
Ir žiedus ir lapus nuskynė!...

Dabar... Aš po Pietų dangum svajoju
varnėnus, gandrą ir lakštutę...
Akyse saulės įdegtas artojas
sulinkęs paskui žagrę kruta.

O čia — tik bangos mūsų laivą supa
kada tenai kviečiai banguoja!...
Kada suskilusios piemenės lūpos
raudoną dobilą bučiuoja!

Saldu burnoj... O, kai pražysta liepos,
mūs Lietuva medum pakvimpa!
Bet ji toji... Žiūriu nuo laivo pasistiepięs
ir... Tik akių blakstienos virpa!

Galiu aš veidu pult ant laivo dėnio,
raudoti, verkt, kaip mažas vaikas,
bet negaliu matyti žaliųjų slėnių,
kur Nemunas į jūros plaukia.

O, kaip karšta karšta pusiaujo saulė!
Ir naktys nemiegotos tvaikios!...

Koks skirtingas, koks margas mūs pasaulis
išėjo iš Aukščiausio rankos!

Pavasaris, ruduo, žiema snieguota!
Kas nepažino jūsų burtų,
nežino kam karštoji saulė duota:
ar pražūčiai ar laimei kurti!

Ir ten, kur amžinai žaliuoja sodai
ir ten kur amžini ledynai
ten — vienuma! Be galo ten nuobodū!
Nėr kintančių spalvų žaidimo!...

Ir man tiktai svetur ilgu Tėvynės...
Tiktai mirtis gaivina gamtą! —
Žinau, išplėčiau širdį iš krūtinės,
jei amžinai gyvent būt lemta!

Pernambuco - Recife.
1936-5-16.

bilų, 1000 nardomųjų laivų, 8 kreiserius ir 6 drednoutus. Visa vokiečių karo medžiaga turėjo būti Santarvės valstybių kontrolėj. Be to, — visa Reino zona turėjo būti demilitarizuota.

M A R G U M Y N A I

GIRTUOKLIO

S A P N I N I K A S

Niekas tiek reikšmingų sapnų nemato, kiek geriantis žmogus. Tačiau iki šioliai visi sapnininkai buvo rašomi beveik tik blaiviniakams. Tad mes čia, išrinkę iš visų geriausių sapnininkų tokius sapnus, kurie dažniausia lanko neblaivias galvas, duodame naujausius jų aiškinimus.

Aviną vilko kailį matyti, vadinasi, saugokis smuklininko; aviną be kailio matyti, lai jis tavęs saugosi.

Apynius sodinti žiemą, reiškia ilgas ir sunkias pagirias.

Barborą bučiuoti, — gali būti netikėtų išlaidų ir daug nemalonumų teisme.

Boną pilną matyti, džiaugsmas ir nuo bėdų trumpam laikui atsipalaidavimas; bonką tuščią uoštyti — smūtkas ir apmaudas.

Bargan gauti pusbutelį, — reiškia, imk kol duoda.

Belstis į svetimas duris — reiškia, gali gauti kačiargą; belstis į savas duris — saugokis kočėlo.

Cukrinį alų su pienu gerti, — greita kelionė į Rygą be vyzos.

Draugą miegantį smuklės pastaleje pajusti, — reiškia laikyk kišenes ir gelbk pinigus.

Dviračiu girtam važiuoti, — sunki ir purvina kelionė.

Dūsauti, atsigulus į griovį, — reiškia veltui pralietas asaras.

Gyvatę gyvą valgyti, — reiškia, po mirties už girtavimą pakliūsi į peklą.

Girtuoklį girtam sutikti, — reiškia muštynes.

Griūti girtam nuo tilto, — reiškia greitą prablaivėjimą.

Gramofoną išgirdus su juo susibarti — reiškia, — aukštą proto išlavinimą ir smarkų charakterį.

Grąžinti skolą neblaiviam stovy, — pas-kui gailėsies.

Krokodilą glostyti, — reiškia būk labai at-sargus, kad už rankos nemutvertų.

Kavalierium iš vedusio pasidaryti, — kar-tais nieko nereiškia, kartais reiškia trijų šonkau-lių įlaužimą.

Kiaulę girtam sutikti ir kviesti į prie stalą, — reiškia palinkimą prie geros draugystės.

Komitetą girtuoklių steigti ir jame poše-

džiauti, — reiškia didelę ateitį politikos dirvoje.

Knaisioti purvą miestelio gatvėje su savo ločna nosimi, — reiškia netaisyklingą žemdir-bystę.

Kortomis lošti įsigėrus, — saugok pasku-tines kelnas.

Kuliamą mašiną stengtis pečiais apversti, — reiškia: nebėeik daugiau talkoñ, nes gali trū-kį gauti.

Litą ant kelio rasti, — reiškia grįžk, nes dar stiklą gali išgerti.

Laukti geresnių metų ir žadėti tada mesti gerti, — reiškia jų niekada nesulaukti.

Lavoną girtą namo nešti — reiškia su juo daugiau nebeperk; stengtis lavoną pastatyti ant kojų, — tuščios pastangos.

Leizerį bučiuoti, taip pat tuščios pastan-gos; jei pasakė, daugiau nebegausi.

Magaryčios — reiškia didelį galvės skau-dėjimą ir žmonos barnius istisą savaitę.

Maurofi arba bliautbi įsigėrus, — palinki-mas prie muzikos, o kartais nakvyne nuovadoj.

Marskinius iš susigrauzimo sau draskyti, — reiškia gerą širdį; marskinius draskyti kitam, geros širdies nereiškia.

Nosį raudoną turėti, ji greit taps mėlyna.

Nuosavą arkį iš turgaus pavogti, — reiškia didelis nušyvylinimas.

Perkūniją namo grįžtant išgirsti, — namie bus zaibų.

Plytą kišeniuje nešioti, menkas palinkimas prie namų statybos.

Pusbonkį tvsėiā praryti, nors už tai siūly-tų dvi pilnas, neapsimoka.

Rygon važiuoti, — visas gėrimas per niek, reikia pradėt iš naujo.

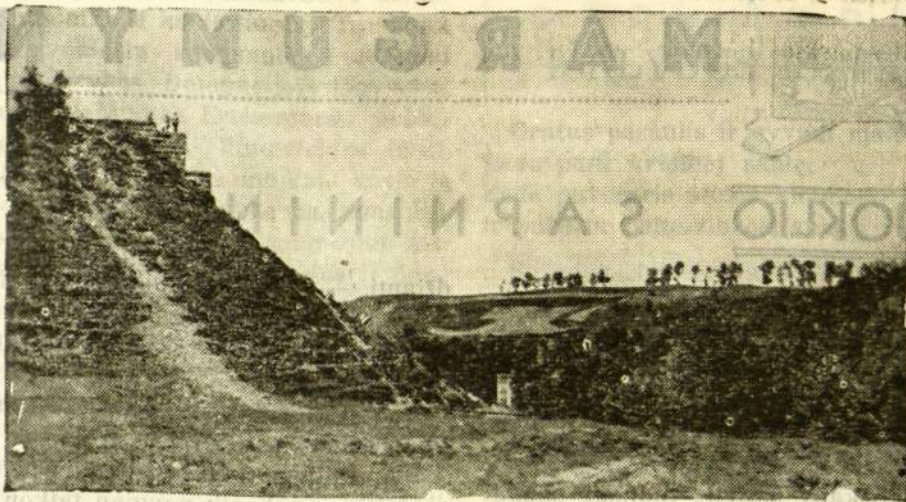
Revoliuciją pergyvnsnti viduriuos, pusė bė-dos; revoliuciją rasti namie — bėda.

Ropoti visomis keturiomis, — tuščias dar-bas, verčiau gulk, kur griuvai, ir išsimiegok.

Raugintą varlę valgyti ir nebepastebėti, kad tai ne agurkas, reiškia jau metas namo.

Raustis po Leibos siukšlyną ir ieškoti sa-vo pamestos pinigines, bereikalingas, pirštų kan-kinimas.

Smuklėj skaityti "Blaivybės" plakatą: "Taip žuvo tavo geriantis draugas" ir susigraudinus imti vėl pusbonkę, — reiškia labai švelnią ir

Geležinkelio ėjusio į Vilnių pylimas

draugingą sielą; pamačius gi plakate nupaisytus girtuoklio inkstus, ir priimtygtinai prašyti šinkorkos juos iškepti, reiškia, gali sugriešyti per apsirijimą.

Spirita matyti, — susikrimitimas; spirita uostyti, geriau, gryną spirita gerti, visai gerai.

Sergėtis nuo gripo geriant degtinę, darai daktarui gryną nuostolį.

Suziedotinę girtam lankyti, — reiškia, kad kai prablaivēsi, ieškokis kitos.

Savižudybė — girtuokliui tai vis tas pats, kaip matyti kitus geriant, o pačiam negerti.

Velniukus nuo nosies šaudyti, ką tai reiškia, kiekvienas girtuoklis gerai žino.

Ziurkes savo užantyje gaudyti, reiškia, galutiną nervų suirimą.

Žmonos rūstų balsą smuklėje išgirsti, — reiškia lišk pastalėn ir gelbėk savo biedną galvą.

Pirmoji diena pulke

Pulko rajone išrikiuota naujokų kopą. Po komandos "ramiai" naujokas Minelga, pamatęs ant žemės kažin ką blizgant, išeina iš rikiuotės ir pakelia.

— Jaunas kareivi Minelga, kodėl nevykdai komandos? — klausia leitenantas.

— Maniau, kad litas, tamsta leitenante, — rodydamas pakeltą karišką sagą atsako jam kar. Minelga.

Jūrininkų tarpe

Kapitonas į jūrininką:

— Jūs vedęs?

— Taip, tamsta.

— O kiek turite vaikų?

— Nežinau. Jau dveji metai, kai nebuvau namie.

Baisus klausimas

Traukiniu važiuodamas, kareivis susipažįsta su viena panele, ir jie įsikalba. Tarp kito ko, panelė klausia:

— Kiek tamstai metų, kareivi?

— Man dvjdešimts dveji, o kiek tamstai, panele?

— Fui, koks begėdis! Kaip drįsti tokių dalykų klausiti.

Išsiblaškęs profesorius

Iš provincijos atvažiavęs pilietis, sutikęs tūlą profesorių, klausia, kur yra N įstaiga.

— Eisi tamsta, tiesiai, paskui į kairę, į dešinę... vėl tiesiai, kol prieisi didelį mūrinį penkių aukštų namą.

— O numeris?

— Mumeris?... Numerį tamsta rasi ant namo sienos.

Apsirikimas

Policininkas: Ko tamsta, ten krapštais apie duris. Argi manai cigaru duris atrakinti?

Girtas: Kad jį šimts! Argi aš vietoj cigaro raktą surūčiau!

Kišenėj nebejaučia

Gdytojas klausia ligonį?

— Ar paklausėte mano patarimo ir miegojote prie atdaro lango?

— Taip, tamsta!

— Na, ir kaip? Ar jau nebejaučiat trūkumą?

— Truputį: jau nejaučiu kišenių laikrodžio ir piniginių.

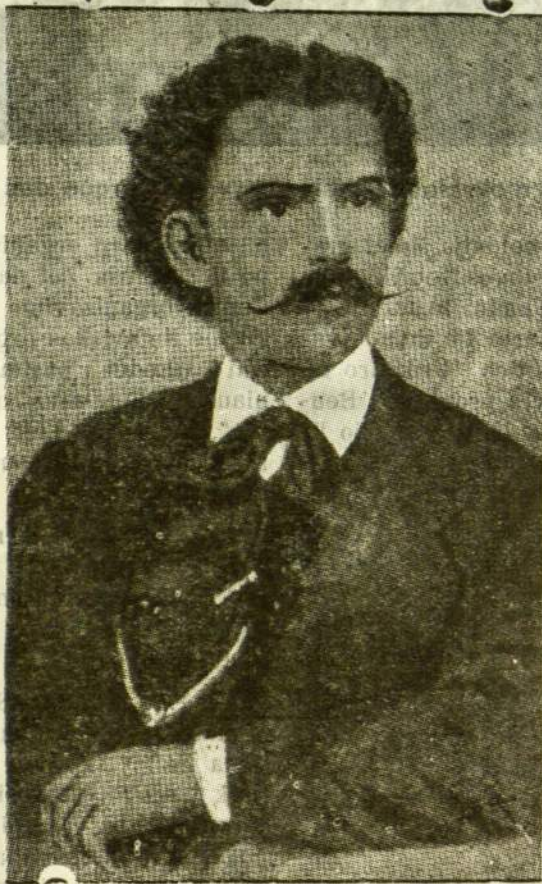
(tąsa iš 291 pusl.)

galėjo sunaikinti smarkios liūtys ir nuo viršūnių akmenų slinkimas.

Sutikau nesi lėrėdamas dėl kainos. Indėnas laužyta kalba man paaiškino kad jį rasišs prie miestelio vartų. Sustojau prie vienos lušnelės išgerti mate¹⁾ su čiča²⁾, kuri taip pakelia nuotaiką, kai ji pamačiau atjojant ant aprinto arkliaus, tačiau daug linksmesnio, nei mano iškilminga mulė. Ir neįstaraš žodžio, neparodęs ženkle, šitas Apvaizdos siūstas vadovas, rodė man kelią vedamas kalnagubrių takais. Kai saulė negailėtingai kepino vidurius, jis pasiūlydavo man tai galvinančios čičos, tai paskriti ždintų kukuruzų. Turiu prisipažinti, kad nakvojau pakelės lušnelėj niekad nebučiau sugebėjęs pasidaryti sau iš pončė ir balno tokį minkštą guolį, kaip kad turėjau tą naktį.

Bet sekantią dieną kelionė patapo dar labiau įpatinga. Paslankus ir nusizeminęs, kaip visad mano sankeleivis, pernelyg dažnai sustodavo prie kiekvienos pakelės lėšnos durų, lyg klausdams naujienų savo saldžia kečia³⁾ kalba. Indėnės paduodavo stiklėlį čičos, atidžiai į mane žiūrėjo ir jų akyse tariaus matas netikėtos simpatijos ženklus. Bet kas gali atspėti kas dedasi jų skriaudžiamųjų vergių siejoj? Du ar tris sykius vadovas praverė lipas pasakodamas savo vaiškiška kalba nuotikius, kurie pasibaisėjimu nukrato keleivį. Išmislingos pasakos apie keleivius, kurie nuvirsta į bedugnę dėl to, kad staiga atplyšta gabalas uolos nuo kalno. "Ten mato, ponuli", gilioj bedugnej upelio putomis nuplautus kaulus.

Nenorėdamas prisipažinti, pralįjau jau

Carlos Gomes,

tautinės Brazilijos muzikos tėvas.

dintis. Vakarais Andai atrodo milžiniškais pilkais kapais ir kylas rūkas iš violetinių aukštumų į dantuotas, snieguotas viršūnes, mane melancholiškai nuteikė. Einaš pašoniais milžiniškų kalnų uolose iškaltas kelias, toks artimas mirtį saugojančiom prajojom, rodėsi veda mus, kaip senovės švantes alegorijose, į kažkokią baisią vietą. Bet pats indėnas, kuris drėbėjo nuo botago smūgių, buvo vikrus kaip akrobatas, svelniai laikydamas už ausų vedė mano mulę, kuri bedugnės akivaizdoje persigandusi, nenorėjo eiti. Taip patėjus vieną valandą, apsinuogina dirksniai, ir kaip pelliais raižas kalnų vėjas veda iš proto. Jau kondorai, įprasti aukštųjų viršūnių gyventojai

pralėkdavo taip arti nuo manęs, kad jų sparnais sukeltas oras degino man veidą ir matydavau jų piktas akis.

Prisiartinom prie siauro tarpeklio, iš kur galėjau matyti rudoj kalnų grandies monotonioj gelsvuojadėjų aukštumą su pasisiausūsiais niuriais kaktusais.

— Tu palaukia, ponuli, — staiga sušvogždė uadovas ir išnyko kaip žaibas.

Veltui jo laukiau su pasistiepusiais plaukais. Apčiupinėjau revolverį pajuostėj, balsu drąsindamas dvejojančią mulę, kuri pavėjui pastačiusi ausis, kaip vėtrungė, matavo pavojų ir girdėjo mirtį. Smarkus ir gilus triukšmas nuaidėjo kalnuose. Kaž kas nukrito nuo aukštumos. Staiga, kokių penkiolikos metrų atstu nuo manęs, pralėkė raityta virtinė kondorų ir tada, aiškiai, nes buvau

prijojęs prie kelio pasisukimo, pamačiau su triukšmu ir dulkėm krentant tamsią masę, žmogų, gal būt aklį, kuris krauju nudažė kalnų iškisulius ir apacioj putojanti upelį. Pasibaisėjimu sujaudintas laukiau pakol kalnai keturius ar penkius sykius atkartojo tą mirtiną kritimą. Milžiniški rudi sparnai plasnojo ties lavonais.

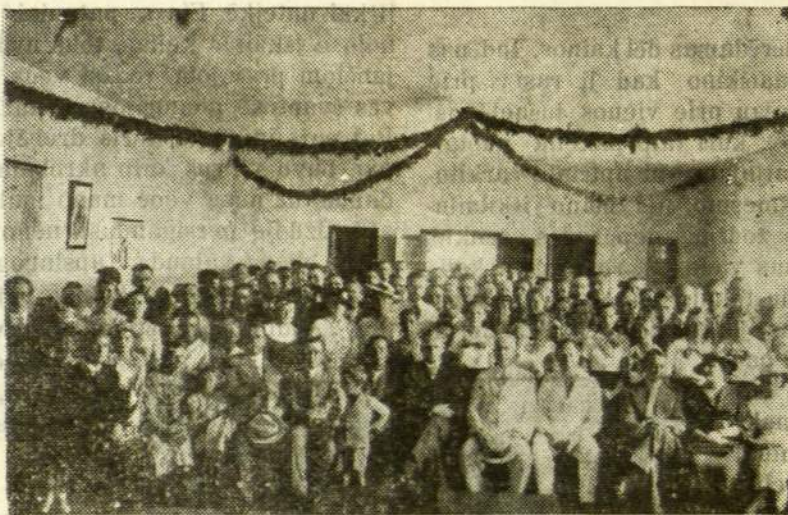
Daugiau nei paprastai nusizeminęs, slinkdamas paslapčiom, štai pasirodo mano vadovas (pabaiga priešpaskutiniam viršely)

¹⁾ Amerikoniska arbata.

²⁾ chicha — indėnų degtinė.

³⁾ Quechua — vienos indėnų padermės kalba.

SÃO PAULO KRONIKA

Maironio v. mokyklos iškilnių dalyviai "Parque das Nações"

✻ São Paulo lietuvių kolonija šimet gražiai ir išpūdingai paminėjo Lietuvos Nepriklausomybės 19 metų sukaktuves. Paminėjimas įvyko visose lietuvių mokyklose vasario 16 dienos vakare. Tą pat dieną iš radio stoties "Cruzeiro do Sul" buvo transliuojama lietuvių programa. Bendras paminėjimas įvyko sekmadienį, vasario 21 dieną Dariaus ir Girėno salėje, dalyvaujant visoms São Paulo lietuviškoms organizacijoms.

✻ Vasario 21 dieną Parque das Nações iškilmingai pašventinti Maironio vardo lietuvių pradžios mokyklos rūmai. Iškilnėse dalyvavo daug lietuvių iš visų S. Paulo rajonų ir nemaža aukštųjų.

✻ Brazilijos lietuvių aero klubas nutarė pirkti jam pasiūlytą trivietį lėktuvą iš Čikagos lietuvių aero klubo. Lėktuvo pirkimui renkamos aukos.

✻ Kovo 13 dieną "Vilties" s-ga surengė lietuviškų dainų koncertą Villa Anastazijoj, lietuvių mokyklos salėje, kuris turėjo didelį pasisekimą. Koncerto programą parengė chorvedys J. Stankūnas.

✻ Dėl susidėjusių aplinkybių šis "Vilties" žurnalo numeris išėjo truputį pavėlavęs ir už du mėnesius. Kiek pagerėjus žurnalo finansinei padėčiai, tikimės, kad toliau žurnalą pajėgsime leisti normaliai, t. y. kas mėnesį.

✻ Pastaruoju laiku S. Paulo mieste pradėtas bandymas organizuoti lietuviškųjų organizacijų centrą. Tačiau šis darbas labai sunkiai ei-

na nes centro organizavimo iniciatoriai savo tarpe nesusitaria dėl daugelio pagrindinių dalykų. Centro organizavime kol kas dalyvauja tik kai kurios lietuviškos organizacijos. Centro iniciatoriai kažkodėl į pasitarimus nekviečia pačių seniausių lietuviškųjų organizacijų, kaip "Lithuania", "Viltis" ir Liet. Mooterų Draugija. Ar bus koks nors centras suorganizuotas, tuo tarpu dar neaišku.

✻ Sausio mėnesio viduryje "Lietuvio" ir "Vilties" redaktorius St. Vancevičius aplankė Barão de Antonia koloniją, kurioje gyvena keliolika lietuvių ūkininkų. Lietuviai ūkininkai ten sėkmingai ūkininkauja.

✻ "Vilties" S-gos Centro Valdyboje kilo sumanymas perorganizuoti ir atgaivinti Mokos ir Villa Bellos skyrius, kurie paskutiniu laiku beveik visai likvidavosi dėl praeitų metų pabaigoje kilusių įvairių nesuoipratimų bei įutrigų, kurias sukėlė keletas savanaudžių žmonių, prisiplakusių prieš s-gos. Visi rimtesnieji Mokos ir Villa Bellos skyrių nariai tų skyrių atgaivinimui gyvai pritaria.

✻ Rio de Janeiro mieste gražiai veikia lietuvių organizacija "Vilnis". S-gai vadovauja J. Saurusaitis. Naujuoju "Vilnies" s-gos sekretorium šimet išrinktas P. Sinkevičius, buvęs "Vilties" centro valdybos narys.

✻ "Lietuvio" ir "Vilties" redaktorius St. Vancevičius po Velykų mano nekuriam laikui vykti Uragvajun ir Argentinon. Jam išvykus "Vilties" žurnalą, greičiausiai, redaguos mokyk. Simas Bakšys, nuolatinis šio žurnalo bendradarbis.

Redaguoja St. Vancevičius

Kondoro kerstas

(tąsa iš 303 pusl.)

ir paėmęs mano mulę už kamanų, šnabžda skausmingu balsu lyg atsidusdamas:

— Tu matydamas, ponni, kapitoną.

— Kapitoną? Praplėčiau apkvaišusias akis. Indėnas mane žvalgė nieko nesekančiu žvilgsniu, ir man norint iš karto patirti daugelį dalykų, laužyta kalba paaiškino, kad kartais, ponuli, akiplešos kondorai sparnu nustumia keleivį į bedugnę. Nustojama lygsvaros ir krentama į bedugnę. Panašiai bus atsitikę ir su kapitonu Gonzalez "vargšeli ayaayay". Persižegnojo, nusiėmęs plačiabrylį skryblių, įrodyti kad šventą teisybę sakė. Burtininko mostais man parodė didžiuosius paukščius, kurie jau dorėjo auką.

Aš neklausinėju daugiau, nes tai yra mano šalies paslaptys, kurias jo rasės žmonės nemoka paaiškinti baltajam žmogui. Gal būt tarp jų ir kondorų yra slaptas susitarimas keršyti akiplėšoms įsiverželiams, kokiais mes esam. Bet iš to nepalyginamo vadovo, kuris mane paliko prie Huaraz'o vartų, atsisakydamas nuo bet kokio atlyginimo, pabučiavęs man rankas, patyriau kad neprotinga kartais su gražiu botagu įžeisti nugalėtojų resignaciją.

Iš ispanų kalbos išertė

P. Gs.

Uzsisakykite 1937 metams "LIETUVI"

"Lietuvis" didžiausias, įdomiausias ir geriausias lietuvių laikraštis Brazilijoje.

"Lietuvis" eina kas savaitę, 8 puslapių didumo ir iliustruotas.

"Lietuvis" plačiausiai ir tiksliai informuoja apie viską. Jame telpa daugybė žinių iš Lietuvos, viso pasaulio ir vietos lietuvių gyvenimo.

"Lietuvis" greitai žada eiti net 12 puslapių.

"Lietuvis" yra visų lietuvių laikraštis, todėl visiems įdomus ir visi jį kuoplačiausiai skaito.

Neatsilik ir Tamsta. Siųsk 10\$000 šiuo adresu: "Lietuvis" Caixa Postal 1764 S. Paulo ir gausi "Lietuvių" su priedais ištisus metus.

Nesiuskite pinigų

į Lietuvą pirma nepasiteiravę ant

Rua Bandeirantes, 92

Čia daromos piniginės perlaidos į Lietuvą litais daug pigiau greičiau ir patogiau, negu kur nors kitur. Užeikite pasiteirauti.

Provincijoje gyvenantieji lietuviai gali siūsti pinigus į Lietuvą tiesiai iš vietos pašto. Smulkesnės informacijos žodžiu ir raštu: Rua Bandeirantes, 92

São Paulo

Dr. B. K. Chipiakoff

(Maskvos universitetuose 1914 m. laidos)

RUA YPIRANGA, 193 - ap. 4 (kertė rua Santa Ephigenia) Tel. 4-0316.

Ligonius priima kasdien: nuo 3 iki 9 val. vak. Sekmadieniais nuo 10 val. iki 12 val.

Vidaus, nervo-psichinės ir moters ligos.

(Specialė klinika venerinių ligų triperis, sifilis, šankeris)

Laboratorija: tyrimas šlapumo, kraujo mikrobu ir t. t.

Dr. A. CANDIA

VENERINĖS LIGOS:

Triperis (visose stadijose — aštrus ir kroniškas). Sifilis.

Priėmimas nuo 9 — 12 ir nuo 3 — 7 Sekmadieniais nuo 10 — 12.

Rua Barão de Itapetininga, 242
3 aukštas - Telef. 4-0218

Kalba rusiškai, lenkiškai, vokiškai.

Dr. S. MEITIN

(Diplomuotas Vokietijos ir Rio universitetuose)

Priima: vidurinių, veneros ir nervų ligomis nuo 2 iki 6 val. vakaro.

Ultravioletiniai spinduliai.

SUSIKALBAMA LETUVIŠKAI

Rua Barão de Itapetininga, 139

Salas 8-9 - Telef. 4-0715

WILLA ZELINA

AUKŠTA VIETA, GERAS ORAS, PLAČIOS GATVĖS, SVEIKAS VANDUO, ELEKTROS ŠVIESA, LIETUVIŲ, BAŽNYČIA IR T.T. BONDŽIŲ, AUTOBUSŲ, IR TRAUKINIŲ SUSISIEKIMAS SKUBEKIT. ISIGYTI NUOSAVĄ ŽEMĖS SKLYPĄ! DUODAMA MATERIOLAS IŠSIMOKĖJIMUI. DAR YRA ŽEMĖS PO 10#000 UŽ M². ILGAM IŠSIMOKEJIMUI. TEIRIAUTIS: PRAÇA ANTONIO PRADO Nº3 SOB. TELEPHONE 2-5023

VIETOJE:
PAS KARLOS KORKISCHKO
AV. ZELINA Nº 33
ŽEMĖS SAVININKAS CLAUDIO MONTEIRO SOARES.